

**OPIS PRZEDMIOTU
ORAZ SPOSOBÓW WERYFIKACJI OSIĄGNIĘCIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ
W SZKOLE DOKTORSKIEJ**

OPIS PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu	Pogranicza i korespondencje sztuk / Visual borderlands and Art Correspondences
Język wykładowy	język polski
Tytuł/stopień naukowy prowadzącego	dr
Imię i nazwisko prowadzącego	Agnieszka KUKURYK
Rok akademicki, semestr	2025/2026
Dyscyplina której dotyczy przedmiot	historia, językoznawstwo, literaturoznawstwo, nauki o sztuce, socjologiczne, sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.
Liczba godzin dydaktycznych	12
Liczba punktów ECTS	2
Sposób zaliczenia przedmiotu (zaliczenie, zaliczenie z oceną, egzamin)	zaliczenie
Warunki zaliczenia	Projekt prezentacyjny lub multimedialny (z komentarzem pisemnym), jeśli forma pracy odpowiada specyfice kierunku/dyscypliny doktoranta. Alternatywnie esej analityczny w j. polskim (4000–5000 słów) poświęcony wybranemu zagadnieniu związanemu z relacją między słowem a obrazem w literaturze powszechnej (np. analiza konkretnego dzieła lub porównawcze studium dwóch twórców).
Warunki zaliczenia dla obcokrajowców	Esej analityczny w j. angielskim (4000–5000 słów) poświęcony wybranemu zagadnieniu związanemu z relacją między słowem a obrazem w literaturze powszechnej (np. analiza konkretnego dzieła lub porównawcze studium dwóch twórców).
Treści realizowane podczas zajęć	
1. Zajęcia wprowadzające: omówienie podstawowych modeli relacji literatury ze sztukami plastycznymi (inspiracja, ilustracja, adaptacja, ekfrazja, synteza i interferencja sztuk, intermedialność). 2. „Ut pictura poesis” – stara formuła i nowe problemy: historyczne ujęcia korespondencji sztuk – od antyku i sporów o wyższość sztuk, przez romantyczną ideę syntezy, po modernistyczne przekraczanie granic medialnych. 3. Wyznaczniki i przemiany światopoglądu lat 1890–1930: kryzys reprezentacji, symbolizm i awangarda, wpływ nowych mediów wizualnych na literaturę. 4. Synteza i dialog sztuk w świetle współczesnej komparatystyki interdyscyplinarnej: narzędzia badawcze intermedialności, studiów wizualnych i teorii obrazu. 5. Analiza podobieństw i różnic w semantyce wypowiedzi artystycznych literatury i sztuk plastycznych: znak werbalny i ikoniczny, temporalność i przestrzenność, narracyjność, metafora	

wizualna. 6. Interferencje sztuk w wybranych dziełach literatury francuskiego obszaru językowego: analiza przykładów dialogu słowa i obrazu na poziomie tematycznym i formalnym. 7. Eksplikacja postulatów nowości i odkrywczości: eksperyment formalny w poezji, wizualizacja tekstu, kolaż, montaż. 8. Ponowoczesne kategorie interpretacyjne: intertekstualność, interikonizacja, hybrydyczność medialna, dekonstrukcja reprezentacji.	
Literatura	Literatura obowiązkowa: Balbus S., Hejmej A., Niedźwiedź J. (red.), <i>Intersemiotyczność: literatura wobec innych sztuk (i odwrotnie)</i>, Kraków 2004; Barthes R., <i>Imperium znaków</i>, Warszawa, wyd. I: 1999, wyd. II: 2004; Biała A., <i>Literatura i malarstwo. Korespondencje sztuk</i>, Warszawa – Bielsko-Biała 2009; Czekalski S., <i>Intertekstualność i malarstwo. Problemy badań nad związkami międzyobrazowymi</i>, Poznań 2006; Heck D. (red.), <i>Interakcje sztuk: literatura, malarstwo, ekfaza</i>, Wrocław 2008; Praz M., <i>Mnemosyne. Rzecz o powinowactwie literatury i sztuk plastycznych</i>, Warszawa 1981; Sadowski W., <i>Wiersz wolny jako wiersz graficzny</i>, Kraków 2004; Skwara M., Wysłouch S. (red.), <i>Ut pictura poesis</i>, red. Gdańsk 2006; Wysłouch S., <i>Literatura a sztuki wizualne</i>, Warszawa 1994. Literatura uzupełniająca: Barthes R., <i>S/Z</i>, Paris 1970; Eco U. <i>Le signe</i>, Bruxelles 1980; Genette G., <i>Figures II</i>, « La littérature et l'espace », Paris 1979; Gutowska-Adamczyk Małgorzata, Orzeszyna Marta, <i>Paryż: Miasto sztuki i miłości w czasach belle époque</i>, Warszawa 2012. Jakobson R., <i>Questions de poétique</i>, Paris 1973; Jauss H. R., <i>Pour une esthétique de la réception</i>, Paris 1978; Riffaterre M., <i>La Production du texte</i>, Paris 1979; Scheffer J.-L., <i>Scénographie d'un tableau</i>, Paris 1968; Wysłouch S., <i>Literatura i semiotyka</i>, Warszawa 2001.

EFEKTY I WERYFIKACJA

Symbol	Opis efektu uczenia się w Szkole Doktorskiej*	Formy weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w ramach przedmiotu
W1	Doktorant zna i rozumie – w stopniu umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów – światowy dorobek badań nad relacjami między literaturą a sztukami wizualnymi (intermedialność, korespondencja sztuk, ekfaza, studia nad obrazem).	– esej analityczny (4000–5000 słów) – projekt multimedialny z komentarzem pisemnym

W2	Zna i rozumie główne tendencje rozwojowe badań nad intermedialnością i transdyscyplinarnością w humanistyce współczesnej.	– prezentacja problemowa podczas zajęć – część teoretyczna eseju
W3	Zna i rozumie metodologie badań literaturoznawczych, kulturoznawczych i historii sztuki stosowane w analizie struktur słowno-obrazowych.	– zastosowanie wybranej metodologii w pracy końcowej – dyskusja metodologiczna podczas zajęć
W6	Zna i rozumie etyczne i prawne uwarunkowania wykorzystania materiałów wizualnych (prawo autorskie, cytowanie dzieł, zasady open access).	– poprawność formalna projektu/eseju – prawidłowe wykorzystanie materiałów ikonograficznych
U1	Potrafi integrować wiedzę z literaturoznawstwa, historii sztuki i kulturoznawstwa w celu analizy złożonych relacji między słowem a obrazem.	– esej analityczny – projekt interdyscyplinarny
U2	Umie samodzielnie definiować problem badawczy, formułować hipotezę i stosować adekwatne narzędzia analizy intermedialnej.	– koncepcja projektu zatwierdzana przez prowadzącego – struktura argumentacyjna pracy końcowej
U3	Potrafi dokonać krytycznej analizy dzieła literackiego lub artystycznego oraz ocenić jego miejsce w szerszym kontekście kulturowym.	– analiza przypadku w eseju – dyskusja seminaryjna
U5	Potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne dotyczące relacji między sztukami, uczestnicząc aktywnie w dyskursie naukowym.	– udział w debacie – prezentacja referatu
U8	Potrafi posługiwać się językiem obcym (np. angielskim lub francuskim) w pracy z literaturą przedmiotu oraz w przygotowaniu eseju (w przypadku obcokrajowców – w języku angielskim).	– wykorzystanie literatury obcojęzycznej – esej w języku angielskim (dla obcokrajowców)
K1	Jest przygotowany do krytycznej refleksji nad stanem badań nad intermedialnością oraz własnym wkładem w rozwój dyscypliny.	– autorefleksyjny fragment pracy końcowej – dyskusja podsumowująca
K2	Jest gotów do uznawania znaczenia badań nad kulturą wizualną i literaturą w interpretowaniu współczesnych zjawisk kulturowych.	– odniesienia do aktualnych debat humanistycznych w pracy

K5	Jest gotów do przestrzegania zasad rzetelności naukowej, ochrony własności intelektualnej oraz etosu badań humanistycznych.	– poprawność cytowań – brak naruszeń etycznych
----	---	---

22.02.2026

.....
data

Agnieszka Kukuryk

.....
podpis prowadzącego (prowadzących) zajęcia w ramach przedmiotu

Z-CA DYREKTORA
Szkoły Doktorskiej

.....
dr.hab. Paulina Rojek-Adamczak, prof. UKEN

.....
data

.....
podpis Dyrektora Szkoły Doktorskiej